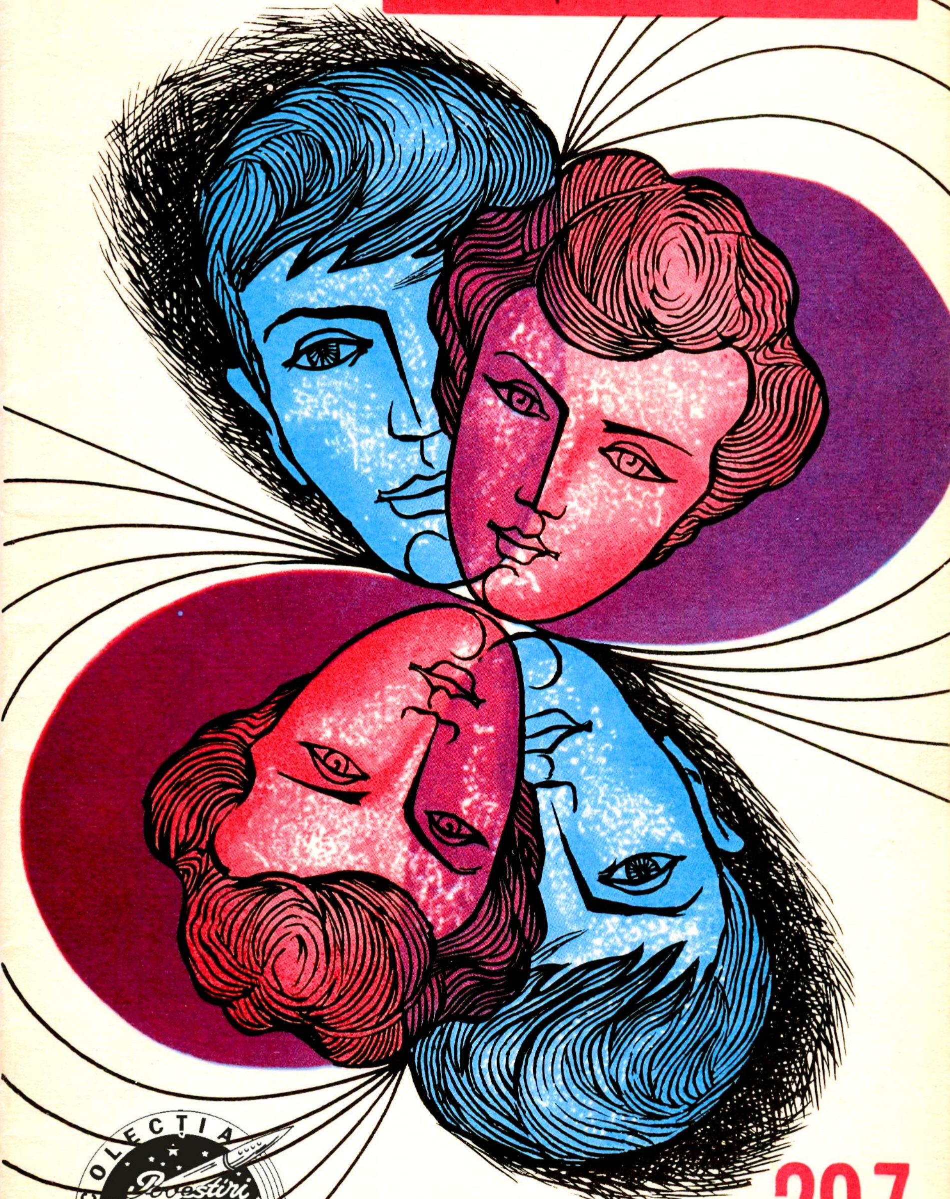
COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

297

PAUL MIRONESCU

FARSA

ANDREI CIURUNGA

NUNTĂ CU CIMILITURI

DAMIANO MALABAILA

MIMETIZATORUL

297

Colecția
„POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XIII
1 aprilie 1967

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: CORNELIU BÂRSAN
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

PAUL MIRONESCU*

FARSA

(O CONTINUARE LA SCHIȚA FANTASTICĂ „STEAUA" DE H. G. WELLS)

Două plicuri scrise la fel! Exista, trebuia să existe, după cîte știa el, numai unul! Amîndouă purtau scrisul soției sale, ordonat, cumpănit, cu o nuanță de energie ascunsă, înmuiată de rotunjimi ale caligrafiei cuceritoare, ca și făptura care fusese ea. Amîndouă aveau aceeași dată a poștei : 2.IV.196... Pe unul se vedea într-un colț un mic X și era deschis. Acestuia îi citi mai întîi conținutul, cu teamă. Pe foaia de hîrtie scria sumar și clar :

„Dragul meu, am bănuit de la început că este vorba de o farsă, cred că răspunsul meu, pe care poșta ți-l va aduce peste două zile, nu este mai puțin reușit decît încercarea ta de a mă păcăli de 1 aprilie". Era semnat : „A ta, ca de obicei, Paula".

Cunoștea bine acest conținut, îl mai citise o dată. Ce putea oare să cuprindă celălalt plic, rămas nedesfăcut, identic cu acesta, afară de micul semn în X? Îl desfăcu și citi febril :

„Dragul meu, întrucît Pămîntul acesta se va sfîrși repede, ultimele clipe vreau să le trăiesc, pentru a muri mai curajoasă, alături de acela pe care «acum» îl iubesc atît de mult. Cîndva te-am iubit și pe tine mult. Pînă în acest moment vei fi crezut că există și dragoste mai lungă de cinci ani. Te-ai înșelat însă, te înșel de mult — și în acest epilog excepțional al lumii în care trăim sînt silită să te părăsesc. Plec la iubitul meu! Îți scriu aceste rînduri să-ți fie mărturie de cîte ori vei avea vreo îndoială asupra realității, și, dacă eventual Pămîntul nu va pieri, să-ți servească la divorț. Adio! Paula".

Aceste rînduri le cunoscuse doar ca intenție de a fi scrise, crezuse în ele doar la început, cînd farsa avea aspectul unei tragedii. Le privea acum, ca pe un blestem sosit tîrziu, după moartea dragei, dar necredincioasei lui soții.

Să o luăm de la început.

Tragedia începuse, desigur, în seara aceea de 31 martie, de acum două luni. Venise la prînz acasă teribil de impresionat de minunata schiță a lui Wells „Steaua", pe care o citise în tramvai și

---

* **PAUL MIRONESCU** s-a născut la Focșani în anul 1922. După absolvirea facultății de medicină umană din București, lucrează în mari spitale din Capitală, la serviciul medical al șantierului „Podul prieteniei" de peste Dunăre, iar din 1954 ca internist al spitalului „Casa Scînteii".

mergînd încet pe jos către casă. În ea era vorba de un astru rătăcit, care, trecînd prin apropierea Pămîntului, aproape că-i distruge suprafaţa prin căldură, cutremure, revărsarea apelor oceanice, ploi diluviene. Adormise aşteptîndu-şi soţia. Visase catastrofe, primejdii nelămurite şi o jale cumplită îl stăpînise către sfîrşit. Cînd se trezise era seară. Soţia încă nu se întorsese acasă. De un timp întîrzia mult de la serviciu, pleca ades seara în oraş, era nemotivat prea veselă sau distrată, năzuroasă, mai puţin echilibrată decît de obicei. În făptura ei parcă începuse să intre misterul. Dar nu ! Ştia bine ce cuminte este, cît îl iubeşte, că ţine la prietene şi la micile cumpărături şi că primăvara aceasta timpurie îi aţîţase puţin atît trupul ei minunat, cît şi sufletul tandru, matur şi copilăros totodată. Auzi uşa de la intrare, îşi auzi soţia dezbrăcîndu-se în vestiar şi o văzu irupînd în cameră îmbujorată, veselă, senină, agăţîndu-se de gîtul său ca şi cum între ei nu era nimic neplăcut.

— E tîrziu, dragul meu, de aceea m-a adus cu maşina prietenul nostru. E tare drăguţ, ca de obicei. Ar merita şi el o soţioară ca a ta !

Atunci, rapid se născuse în capul său ideea farsei care se părea că-i distrusese fericirea. Luă un aer sumbru şi spuse grav :

— Ştii, Pămîntul mai are doar o lună de trăit. Chiar acum s-a dat la radio o informaţie ştiinţifică de o mare gravitate. Peste o lună planeta noastră se va ciocni de un astru rătăcit, şi aceasta va însemna pieirea. Un consiliu ştiinţific cu savanţi din toate ţările, organizat în ultimele săptămîni în secret, a dat un comunicat pentru tot globul asupra acestei situaţii, cunoscute pînă acum de puţini oameni. Se va încerca să se devieze astrul prin cîteva zeci de mii de rachete cu încărcătură nucleară, care-l vor atinge toate deodată ; rămîn totuşi puţine şanse de scăpare.

Paula rămăsese perplexă ! Faţa ei exprima teroarea. Cunoştea seriozitatea obişnuită a afirmaţiilor lui. Se agăţă de gîtul său ca distrusă, urlînd aproape :

— Nu vreau să mor ! Nu vreau să mor !

Lui nu-i venea să-şi creadă ochilor, nu se aşteptase la un asemenea efect şi se pregătea să-i mărturisească faptul că e vorba doar de o farsă.

— Te las, te las, continuă ea fără să-i mai dea răgaz. Vreau să mor lîngă „El“, lîngă „El“ voi avea mai mult curaj, voi putea trăi ca o nebună pînă la izbucnirea sfîrşitului.

— Cine este „El“ ? întrebă el uimit. Ai spus bine că eşti nebună !

— Te las, te las ! stăruia ea cu disperare. Uite, îţi scriu chiar acum o scrisoare de despărţire, să ţi-o aducă poşta după ce voi fi plecat, să te convingi prin ea în orice clipă. Te-am înşelat, e adevărat, dar nu vreau să-l înşel şi pe „El“ în preajma sfîrşitului.

Cu o energie fără seamăn trecu în camera alăturată trîntind uşa. Se întoarse repede şi spuse :

— Uite, plicul acesta îţi va sosi curînd după plecarea mea, în el este un „adio“ fără întoarcere. Dacă Pămîntul va scăpa cumva, îţi va putea servi şi la divorţ, ironiză ea cu vădită cruzime.

Ieşi pe uşa apartamentului, trînti uşa de la intrarea blocului de două ori şi reveni în bătaia luminii camerei, liniştită de astă dată, deşi faţa îi părea ca o mască topită de apă.

El o măsura în picioare, cu priviri îndurerate, dar și cu o încordare de asasin.

— Nebuno! îi spuse. Nu te știam așa, nu te credeam o detracată. Ceea ce ți-am spus este o farsă, mîine este 1 aprilie, uite aici cartea lui Wells în care e vorba doar de o povestire fantastică, despre steaua rătăcită, care avea să răvășească cumplit Pămîntul. Uite cartea, nebuno! Te-ai trădat, te-a împins o panică total dezechilibrată, ne-ai distrus căminul ca într-o farsă, dar nu tot așa de gratuit.

Fața i se lumină și i se destinse rapid. Începu să rîdă atrăgător, cum numai ea știa, dar cu un ton puțin răgușit.

— Știi bine, spuse ea, că de trei luni fac un curs de actori amatori. Farsa ta, am ghicit-o de la început, căci știam că mîine este 1 aprilie și m-a făcut să dau, cînd nu bănuiam, primul meu examen și cred că am reușit din plin. Ți-am jucat scena despărțirii combinînd pe Shakespeare cu Wells al tău.

— Bine, dar scrisoarea? bîigui el.

— Ai să-i vezi conținutul, nătărău ocazional ce ești!

El nu mai mîncă, adormi buimac. Visă cum „Steaua", ca un glob nu prea mare, încerca să treacă printr-un plic uriaș, care se sustrăgea repede. Cu litere mari se vedeau pe el numele și adresa lui.

Două zile fu morocănos. Îl frămînta nesiguranța, dar se jena s-o arate. Ceea ce se petrecuse cu soția sa era doar o farsă extraordinară, cum probabil niciodată vreun mariaj n-a cunoscut una mai originală, sau exista cu adevărat un „El"? Așteptă poșta ca pe o salvare, care să dărîme instantaneu sfinxul mare și greu ce-i apăsa sufletul. Cînd tocmai se pregătea să mai coboare o dată spre cutia din holul de la intrarea blocului, intră ea zgomotos în apartament, agitînd în mînă un plic. Pe el se citeau semnele obișnuite ale scrisului ei clar, ce-ți cucerea ochii de la prima vedere. Desfăcu febril plicul: „Dragul meu, scria acolo, am bănuit de la început că este vorba de o farsă..." Acest conținut îl știa acum de mult și-i revenise adesea în minte în clipele de neliniște. Ștampila poștei indica data de pornire a plicului spre destinatar: 2.IV.196... Ulterior nu-l mai văzuse, dar nu dăduse nici o importanță faptului. Soția lui luă cu brio în zilele următoare examenul de actor amator, iar purtarea ei nu mai avu nici o umbră de mister; totul era clar, explicabil și, pe deasupra, mai tandru ca oricînd.

*

Peste o lună avea să se producă accidentul cu sfîrșitul tragic și care i se păruse cumplit de nedrept. Într-o seară, pe cînd se întorcea acasă, în timp ce traversa strada, soția sa fusese lovită și omorîtă de un automobil care, după relatarea a doi martori întîmplători, pornise ca un bolid din colțul în care staționase, probabil așteptînd-o. Mașina dispăruse fără urmă, rămînînd neidentificată, poate pe vecie. El nu mai era om. Numai o inerție fără măsură îl oprea să termine și el cu viața, al cărei rost nu-l mai simțea. Își vedea de treburile serviciului ca un automat.

În seara aceasta, răscolind în sertarul biroului după o fotografie a ei, pe care o credea acolo, dăduse peste cele două plicuri prinse cu pioneze în plafonul sertarului. Conținutul unuia îl aflase

acum două luni. Cestălalt, deschis abia acum, conținea totuși adevărul minciunii care făcea farsa cumplită :

„Țin să-mi trăiesc ultimele clipe alături de acela pe care «acum» îl iubesc atît de mult !" Oare cum îl înșelase soția sa și cu scrisorile ? Nu încăpea decît o singură explicație : pe cînd el dormise buimac, ea scrisese o nouă scrisoare pe care imediat după prima o aruncase în cutia poștală de la intrarea blocului, coborînd pînă acolo pe nesimțite. După două zile ea așteptase factorul în drum sau avusese norocul să dea peste cele două plicuri în cutia poștală din holul blocului și îl prezentase pe acela salvator, însemnat cu un X. Dar îl păstrase și pe celălalt !

*

Se culcă, luînd trei tablete de luminal odată. Abia dacă adormi puțin ; creierul său ardea să se sinchisească de efectele drogului. Ce oribil se purtase ea ! Accidentul fusese parcă o pedeapsă a fatalității. Totuși ce bine ar fi fost să nu se petreacă !

A doua zi povesti prietenului său — de fapt al amîndurora — care o plimbase pe ea de atîtea ori cu mașina — cum găsise plicurile, ce durere mare îl cuprinsese iar. Privindu-l surprins, prietenul său se revoltă inexplicabil :

— Cum, nu le-a rupt totuși ?

„Totuși !" „Totuși !" „Totuși !"... Mașina de calculat și de gîndit din capul său prelucra febril, integra în complexul întregii tragedii acest „totuși". Deveni dintr-o dată ca turbat, ieși în curtea spitalului, unde staționa mașina prietenului, se trînti sub ea furibund, îi mirosi roțile, îi cercetă osiile. Cei din jur încremeniseră. Nu ar fi crezut că se poate întîmpla această scenă în plină zi. Probabil că omul înnebunise !

Reveni către prietenul său, care da să fugă, și-l zgîlțîi cu furie.

— Fiară, tu ai ucis-o în noaptea aceea ! De unde știai tu de scrisori, de unde e vopseaua roșie de pe roata din spate ? E sîngele ei, fiară, ai omorît-o pentru că se liniștise, pentru că te înșela acum cu mine !

Cei din jur săriră pe el, se luptau să-l desprindă de vinovat.

*

— Trezește-te ! Ei, trezește-te ! Soția sa îl zgîlțîia plîngînd. Ce-i cu tine, ce-ai visat ? Am crezut că ai înnebunit în vis, mi s-a topit sufletul de frică.

Cartea căzuse lîngă pat. Doar un vis îl trăsese cu două luni mai departe, într-o tragedie care nu se întîmplase. Era ziua, soția lui nu întîrziase venind de la serviciu. Cartea, căzînd, își turtise filele. Dezdoi una larg. Primul cuvînt care îi sări în ochi fu : „Steaua !".

— Am stat prea mult la petrecerea de aseară, bîigui el. M-au obosit mîncarea, băutura. Și cartea aceasta poate... Cred că e fantastică !

Ca toți oamenii, soția lui nu putuse citi visul unui adormit, nu putea citi în creierul unui om treaz, care nu spunea totul. Se liniști curînd și viața porni mai departe, trecînd de 1 aprilie din acel an și, desigur, e de dorit, în mulți ani după aceea.

DAMIANO MALABAILA

ITALIA

MIMETIZATORUL

Cred că Gilberto e ultimul om din lume pe mîinile căruia ar fi trebuit să încapă un duplicator tridimensional. Şi tocmai el a fost acela care a reuşit să-şi procure un „Mimetizator", numai la o lună după ce a fost lansat pe piaţă şi cu trei luni înainte ca fabricarea şi întrebuinţarea acestui aparat să fi fost interzise. Dar aceste trei luni i-au fost suficiente lui Gilberto ca să facă o mulţime de pozne. Eu, aflîndu-mă în acea perioadă la San-Vittorio, n-am putut nici să-l împiedic şi nici măcar să-mi imaginez ce se va întîmpla. Gilberto e „fiul secolului". E prietenul meu cel mai bun, are treizeci şi patru de ani şi e un băiat de treabă. Nu bea, nu fumează şi nu are decît o singură pasiune: aceea de a da viaţă materiei neînsufleţite. Stă într-o cămăruţă pe care o numeşte pompos „birou" şi aici ciocăneşte, taie şi lipeşte, pileşte şi lustruieşte cît e ziulica de mare. Repară ceasuri, frigidere, aparate electrice de bărbierit; construieşte instalaţii care să aprindă automat aragazul dimineaţa, broaşte cu celulă fotoelectrică, aeromodele, sonde acustice cu care să se joace vara, la mare. Cît despre automobilele pe care şi le cumpără, acestea nu-l ţin decît cîteva luni: le demontează şi le remontează, le lustruieşte, le unge şi le modifică mereu, adăugîndu-le accesorii inutile, apoi se plictiseşte şi le vinde. Emma, soţia lui, e o fată încîntătoare şi îi suportă cu o admirabilă răbdare toate aceste manii.

Tocmai cînd intram în casă, întorcîndu-mă de la San-Vittorio, auzii telefonul sunînd. Era Gilberto, care, de-a dreptul entuziasmat, mă anunţa că de douăzeci de zile era în posesia unui „Mimetizator" şi că în toate aceste douăzeci de zile şi douăzeci de nopţi s-a ocupat numai de el. Mi-a povestit pe nerăsuflate despre minunatele experienţe pe care le-a făcut şi despre cele pe care are de gînd să le mai facă. Îşi cumpărase „Théorie générale de l'Imitation" de Peltier[1] şi „The Mimes and other Duplicating Devices" de Zechmeister-Eisenlohr[2] şi se înscrisese la un curs rapid de cibernetică şi electronică. Avu chiar neobrăzarea să-şi compare experienţele lui cu cele realizate de mine, care m-au costat o avere; am încercat să protestez, însă zadarnic: e greu să întrerupi un interlocutor la telefon şi mai ales pe Gilberto. În cele din urmă, am trîntit furios receptorul în furcă, am scos telefonul din priză şi m-am apucat de treburile mele. Două zile mai tîrziu,

[1] „Teoria generală a imitaţiei".
[2] „Mimetizatoarele şi alte dispozitive pentru duplicat".

zbîrnîitul telefonului mă întrerupse din nou de la lucru. Era tot Gilberto. Vocea îi trăda emoția care îl stăpînea, dar răsuna cu un neîndoielnic accent de mîndrie:

— Trebuie să te văd numaidecît!

— De ce? Ce s-a întîmplat??

— Mi-am duplicat soția! îmi răspunse el.

L-am invitat la mine și peste două ore Gilberto — instalat comod într-un fotoliu — începu să-mi istorisească cum s-a întîmplat. Se apucase să duplice diverse obiecte pe care le avea la îndemînă: un ou, un pachet cu țigări, o carte etc., apoi, plictisindu-se, a cărat „Mimetizatorul" în „biroul" lui, unde l-a demontat pînă la ultimul șurub. Se gîndise la „Mimetizator" toată noaptea, a consultat toate tratatele pe care le avea și a ajuns la concluzia că nu era chiar atît de greu să transforme modelul său într-unul care să aibă o capacitate mai mare. Zis și făcut. Deși era greu, foarte greu, el a obținut — sub nu știu care motiv, dar a obținut — 200 de livre de pabulum special; și-a cumpărat sîrmă, tablă, șuruburi, garnituri și în mai puțin de o săptămînă lucrul era gata. Noua variantă a „Mimetizatorului" se asemăna cu un fel de plămîn artificial și avea un motor de patruzeci de ori mai puternic decît modelul precedent. Racordase motorul la corpul „Mimetizatorului" cu ajutorul celor 200 de livre de pabulum special și acum nu mai rămăsese decît să-l pună în funcțiune. Gilberto e un om periculos, un mic Prometeu distrugător, e ingenios, inteligent, dar în același timp e și încăpățînat. E „fiul secolului", cum am spus și mai înainte, e un simbol al secolului nostru...

După cîte am putut să înțeleg, Gilberto n-avea un gînd anume cînd s-a hotărît să-i mărească „Mimetizatorului" capacitatea. Cred doar că a avut plăcerea să-și construiască un duplicator cu propriile lui mîini și cu puțină cheltuială, deși — în treacăt fie spus — treaba asta l-a costat destul de mulți bani.

— Ideea stupidă de a-mi duplica soția, îmi spuse Gilberto, mi-a venit abia după ce terminasem cu lucrul la „Mimetizator". Cînd am văzut-o pe Emma dormind mi-am zis că e momentul. Nu mi-a fost greu de loc: am luat-o pe sus cu așternut cu tot și am introdus-o direct în „Mimetizator", unde am lăsat-o să stea mai mult de o oră. Nici n-a simțit; dormea adînc. Asta-i tot!

— I-am mărturisit că nu mi-e cîtuși de puțin clar motivul care l-a împins să-și „facă" o a doua soție, încălcînd astfel o mulțime de legi umane. Gilberto îmi explică atunci, ca și cum ar fi fost lucrul cel mai natural cu putință, că o iubește pe Emma, că nu se poate lipsi de ea și că, de aceea, a considerat că ar fi mult mai bine dacă ar avea două Emme!! Poate cînd mi-a spus toate acestea era într-o bună dispoziție — de altfel, Gilberto e mereu bine dispus —, dar știu prea bine că Gilberto a fost și este îndrăgostit de Emma. O iubește foarte mult, în felul lui, copilărește, însă sînt convins că nu acesta a fost motivul pentru care Gilberto a duplicat-o pe Emma. Cred, mai curînd, că s-a simțit atras de un

rău-înțeles spirit de aventură, voind să devină un Erostrat[1] modern sau — ca să fiu și mai exact — „ca să vadă ce efect va avea".

L-am întrebat dacă nu i-a dat prin minte să se fi sfătuit și cu Emma, să-i fi cerut consimțămîntul înainte de a dispune de ea într-un mod atît de neobișnuit. Se înroși pînă în vîrful urechilor, fiindcă se simțea foarte vinovat : tocmai el a fost acela care îi provocase Emmei un somn profund, dîndu-i un somnifer, ca să poată lucra nestingherit.

— Și acum ce-ai să faci cu cele două soții ? !

— Nu știu, nu m-am hotărît încă. Mai dorm și acum, amîndouă. Vedem noi mîine ce-i de făcut !

Dar a doua zi n-a văzut nimeni nimic, adică eu — cel puțin — nu !

Acum, după luna de odihnă de la San-Vittorio, trebuia să plec într-o călătorie, lipsind astfel două săptămîni din Milano. Știam dinainte ce mă aștepta la întoarcere, așa că ar fi trebuit să-i dau, totuși, o mînă de ajutor lui Gilberto, ca să iasă din încurcătură. Doar tot eu l-am salvat și atunci cînd construise un aspirator de praf pe bază de vapori (!), pe care l-a dăruit soției șefului său de birou.

Intr-adevăr, abia întors din călătorie, fui invitat pe un ton care nu admitea replică să iau parte la un consiliu de familie : Gilberto, eu și cele două Emme. Emma I și Emma II au hotărît de comun acord ca una dintre ele să poarte un semn distinctiv, ca să poată fi mai ușor deosebite, astfel că Emma II — cea creată în mod abuziv — purta pe cap o simplă panglică de culoare albă, care-i dădea un vag aspect monahal. In rest, purta aceeași îmbrăcăminte ca a Emmei I și semăna cu „titulara" pînă în cele mai mici amănunte : față, dinți, păr, voce, accent, coafură, mers, avea aceeași ușoară cicatrice pe frunte și aceeași tentă a pielii. Remarcai însă că Emma II părea ceva mai fragedă decît cealaltă.

Contrar presupunerilor mele, am avut impresia că toți trei erau într-o foarte bună dispoziție. Gilberto se arăta foarte mîndru și asta nu pentru ceea ce făcuse, ci pentru faptul că cele două femei se înțelegeau de minune, deși el, personal, nu avea nici un merit în această direcție. Aveam toată admirația pentru bietele „soții" ale lui Gilberto. Emma I avea o atitudine plină de afecțiune maternă față de noua ei „soră", la care Emma II îi răspundea cu o respectuoasă și sinceră ascultare filială. Experimentul lui Gilberto, detestabil sub toate aspectele, constituia totuși o pregnantă confirmare a teoriei imitației : noua Emmă, născută la douăzeci și opt de ani, a moștenit nu numai același aspect fizic, ci și întreaga funcție psihică a „prototipului". Emma II mi-a povestit cu o admirabilă dezinvoltură că, după două sau trei zile de la „nașterea" ei, a putut să se convingă că este prima femeie — ca să zicem așa — „sintetică" din istoria umanității sau — eventual — a doua, dacă luăm în considerație cazul vag asemănător al Evei ! ! S-a născut dormind, întrucît „Mimetizatorul" duplicase pînă și somniferul

[1] Erostrat — cetățean din Efes, care, voind să rămînă nemuritor în memoria omenirii a incendiat — chiar în noaptea cînd se năștea Alexandru cel Mare — templul Artemizei din Efes, una dintre cele șapte minuni ale lumii (356 î.e.n.)

care-l fusese odministrat Emmei I, și s-a trezit „știind" că ea este Emma Perosa-Gatti, unica soție a funcționarului Gilberto Gatti, născută la Mantova la 7 martie 1936. Își amintea bine, cu exactitate, voiajul „lor" de nuntă, numele colegilor „ei" de școală, amănuntele intime ale unei crize de misticism prin care Emma I a trecut la vîrsta de 13 ani și despre care aceasta nu povestise nimănui niciodată. Apoi își amintea foarte bine momentul cînd a fost adus în casă „Mimetizatorul", entuziasmul lui Gilberto, experiențele lui, și de aceea poate n-a fost prea surprinsă aflînd despre arbitrarul act creator căruia își datora existența.

Faptul că Emma II căpătase un aer mai tineresc m-a făcut să cred că identitatea lor — inițial perfectă — nu putea să dureze, chiar dacă Gilberto s-ar fi dovedit cel mai „imparțial" dintre bigami, chiar dacă s-ar fi apropiat în egală măsură de amîndouă, chiar dacă s-ar fi abținut de la orice manifestare de preferință pentru una sau alta dintre cele două Emme — deși asta e o ipoteză absurdă, fiindcă Gilberto era vizibil atras de Emma II —, chiar și în aceste condiții, tot s-ar fi ivit divergențe. E suficient să ne gîndim că cele două Emme nu ocupau materialmente același loc în spațiu: n-ar fi putut să treacă simultan printr-o ușă îngustă sau să ocupe același loc la masă. Fiind separate, erau deci supuse la întîmplări diferite, acumulînd astfel experiențe diferite. Prin urmare, cele două Emme erau acum diferențiate corporal, cît și spiritual. Dar, odată diferențiate, Gilberto ar fi reușit să se poarte la fel cu amîndouă? Desigur că nu! Și în fața unei preferințe, oricît de mică ar fi fost ea, echilibrul — și așa foarte fragil — care exista între cei trei era sortit să se rupă. I-am expus lui Gilberto aceste considerații ale mele și am încercat să-l fac să înțeleagă că nu era vorba doar de o ipoteză pesimistă, ci de o previziune cît se poate de fondată, de o axiomă chiar. I-am explicat că, din punct de vedere legal, situația lui era cel puțin dubioasă: era căsătorit cu Emma Perosa, însă și Emma II era Emma Perosa, iar simplul fapt că purtau amîndouă același nume și semănau foarte bine între ele nu l-ar fi scutit de acuzația de bigamie. Dar Gilberto nu-mi dădea nici o atenție. Era vădit într-o stare de spirit de proaspăt însurat și, în timp ce eu îi vorbeam, el nici nu catadicsea să mascheze că se gîndește la cu totul altceva. În loc să se uite la mine cînd îi vorbeam, era pierdut în contemplarea celor două femei care, chiar în acel moment, își disputau în glumă fotoliul pe care voiau să se așeze amîndouă; și în loc de răspuns la argumentele mele, Gilberto mă anunță că i-a venit o idee splendidă: să plece toți trei într-un voiaj în Spania.

— Am avut eu grijă de toate, spuse Gilberto. Emma I va declara că și-a pierdut pașaportul, își va scoate un duplicat care-i va folosi Emmei II. Sau mai bine nu! Ce prost sînt!! Am să-l duplic eu însumi, chiar deseară, cu „Mimetizatorul"! declară el, satisfăcut că a găsit o soluție mai bună.

Cred că hotărîse să plece în Spania pentru că la frontiera spaniolă controlul actelor e mai puțin sever decît în alte părți. Cele două Emme, fiind de acord cu el, și-au făcut bagajele și au plecat.

Cînd s-au întors, după două luni, oricine putea să-și dea seama că relațiile dintre cei trei se mențineau la un grad de civilitate

și de curtoazie formale. Tensiunea care domnea era — în schimb — evidentă. Gilberto nu m-a mai invitat la el acasă, ci a venit el la mine. De data aceasta nu mai era vesel de loc. Mi-a povestit într-un mod atît de încîlcit tot ce i s-a întîmplat, încît cu greu l-am putut înțelege. Trebuie să vă spun că Gilberto putea să deseneze cu ușurință, fie și pe o cutie de chibrituri, schema unui motor complicat și apoi să ți-o explice, dar nu era în stare să-și exprime prin cuvinte propriile sale sentimente. Mi-a spus că la început părea că totul se va desfășura în cele mai bune condiții și că se vor distra de minune în Spania. Dar la Sevilla, după o zi în care au avut un program supraîncărcat, s-a iscat o discuție într-o atmosferă de iritare și de oboseală. Totul a pornit de la cele două Emme, care aveau păreri divergente. La întrebarea dacă a fost oportun sau nu, permis sau nu ceea ce a făcut Gilberto, Emma II a spus că da, iar Emma I a tăcut. Tăcerea Emmei I l-a șocat pe Gilberto și, din acel moment, alegerea lui era făcută. Ce-i drept, avea față de Emma I un sentiment profund de vinovăție, care se accentua din zi în zi, însă prezența ei îl încurca. Pe măsură ce iubirea față de soția-i legitimă scădea, se simțea tot mai îndrăgostit de „noua-i" soție. Încă nu intervenise ruptura, dar Gilberto simțea că aceasta nu va întîrzia să se producă.

Temperamentul, chiar și caracterul celor două femei s-au diferențiat. Emma II părea că întinerește mereu, era tot mai atentă, tot mai sensibilă, tot mai spontană față de Gilberto, pe cînd Emma I devenea din ce în ce mai închisă în sine, simțindu-se ofensată. Ce era de făcut ? Îi recomandai lui Gilberto să nu acționeze fără să mă consulte și pe mine, promițîndu-i că am să caut o cale de ieșire, deși, în sinea mea, eram ferm hotărît să nu mă mai amestec. Sincer să fiu, nu puteam să-mi stăpînesc un sentimet de satisfacție răutăcioasă văzînd că previziunile mele s-au adeverit.

Nu mică mi-a fost mirarea cînd, după o lună și ceva, Gilberto reapăru radios la birou. Era într-o formă excelentă, locvace, zgomotos și puțin îngrășat. Fără să țină cont că nu eram prea bine dispus, Gilberto începu să mă sîcîie. E un tip egoist : consideră că atunci cînd îi merge lui bine, merge bine la toată lumea ; e incapabil să se ocupe de prietenii lui, fiind — în schimb — ofensat și uimit cînd prietenii lui nu-i dau atenție.

— Gilberto e un as ! ! spuse el. A aranjat totul cît ai clipi din ochi !

— Îmi pare bine și te felicit pentru... modestia ta ! De altfel, era și timpul să-ți pui capul la contribuție, ca să poți ieși din încurcătură.

— Nu, văd că nu m-ai înțeles ! Nu-ți vorbesc de mine, ci de Gilberto I. El e un as ! ! Eu doar îi semăn leit, dar în afacerea asta n-am nici un merit. Exist numai de duminica trecută. Acum totul e în ordine ! Mai rămîne numai să mă „căsătoresc" cu Emma II și apoi să-mi găsesc un serviciu, dar sînt sigur că cei de la Oficiul de proiecte și invenții mă vor primi cu brațele deschise pe post de comis-voiajor. Cred că nimeni altul — în afară de mine — n-ar putea să facă o mai bună reclamă „Mimetizatorului" ! !

În românește de IANCU G. BÎRLĂDEANU

AUTOBIOGRAFIE

M-am născut în anul '20,
într-un tîrg în care liliacul
își făcea cu sîrguință veacul
însoțind amurguri și poteci.

Nu știu : lapte-am supt — sau poezii ?
Prima carte-am dat-o la iveală
cam prin clasa cincea liceală,
cînd visam iubiri și-Academii.

Pe parcurs am tipărit mereu
cîte versuri mi-a dictat elanul,
la URZICA, la CONTEMPORANUL,
sau la REBUS, ASTRA, ATENEU.

Într-o zi am născocit rebel
DECASTIHUL — o formulă nouă :
zece versuri, rime numai două
— forme fixe... și idei la fel...

Cartea-i dată la tipar. Mai va...
Pîn-atunci, cît încă-s în amiază,
vă ofer, la NUNTA ce urmează,
un pahar din poezia mea.

Andrei Ciurunga

ANDREI CIURUNGA

NUNTĂ CU CIMILITURI

I

Pe umerii grădinii plăpînzi şi diafani
căzuse, ca un şal de lînă, seara,
să nu se înfioare în muguri primăvara
de umeda răcoare din plopi şi din castani.

Felină ca pe ramuri lianele subţiri,
iar el vînjos alături, cum în păduri stejarul,
sub aripile lunii ce-şi părăsea cuibarul,
treceau tăcuţi doi tineri cu focuri în priviri.

Şi dacă-n seara calmă cuvîntul inutil
li se topea c-un zîmbet pe buzele uituce,
simţeau că-n strînsul mîinii mai bine se traduce
bătaia din artere a sîngelui febril.

— Iubitule, şi toate-mprejur s-au potolit
înfiorate-n sine de-o şoaptă de femeie,
iubitule, priveşte cum tainica alee
se-nalţă printre stele şi curge-n infinit.

E un miraj, desigur. În ochiul imperfect,
adeseori pămîntul se-nlănţuie cu cerul,
încît urcuşul parcă mi-ar limpezi misterul
şi-aş prinde-n braţe Luna, rîzînd, ca pe-un obiect.

O, ştiu că-i o părere subţire ca un vers,
dar cît iubesc această iluzie profană,
care-mi topeşte-o clipă condiţia umană
în marea de lumină ce creşte-n univers!

— Iubito, altă sete mă mistuie-n zadar :
nu spațiul cu pasul să-l pot în larg străbate,
ci timpul pînă-n valea secundei depărtate
cînd a țîșnit Ideea ca focul din amnar.

Aș vrea — uimit eu însumi de cîte-aș cuteza —
să mă cufund în vremea ce mai păstrează-n cute
imaginile lumii de secole pierdute,
ca plînsul lui Ovidiu sau moartea lui Marat.

Și iar printr-o sforțare, ca un înalt ecou,
să mă arunc în piscul mileniului zece
cînd oamenii făclia vieții o vor trece
planetelor din Cosmos, ducînd un suflu nou...

Cum depeni cîte-o ață și-o strîngi la loc apoi,
își istoviră gîndul și fata și feciorul,
lipiți ca două umbre, de dor și de fiorul
de-a fi visat alături și de-a se ști-napoi.

Se legănau păianjeni ca firele cu plumb
ieșiți din amorțeală pe ramurile crude.
Zburdalnicele stele se furișau zălude
din cer ca printr-o sită cu boabe de porumb.

Și frageda grădină se risipea de vînt,
în ritm de puls fierbinte se depărtară pașii,
iar plopii și castanii i-au însoțit, golașii,
cu mii de ochi de muguri și-arome de pămînt.

Și-n urmă, de pe-o bancă ferită de-un boschet,
s-a dezlipit o umbră fantastică, masivă,
care-ascultînd dorința perechii — deopotrivă
s-a scărpinat în barbă și-a rîs în sine-ncet.

II

Albă-n rochia de nunta
cu dantele și pamblici,
Magda pare mai măruntă
între-atîți nuntași voinici.

Rîsul clopoței revarsă,
ochii scapără scîntei,
fața către mire-ntoarsă
arde-n rumeneala ei.

Voicu, închinînd paharul,
soarbe ochii viorii
mai de preț decît nectarul
îndulcit de soare-n vii.

Iar cînd fu pe la sfîrșite,
nașul, vesel de godaci
și de cupele ciocnite
și de cobzele cu draci,

scoase cu mișcări solemne
un pachet legat cu sfori
ce-l purtase-n sîn pesemne
sau ascuns la subțiori

și vorbi ca la tribună
către finii săi frumoși :
— Bucuros de-o vorbă bună
moștenită din strămoși,

vă urez la spartul nunții
ani-lumină de belșug

și — spre strălucirea frunții —
să vă ardă-n suflet rug

de învăț — precum o sete —
și cu cît mai mult veți bea,
slova cărții să vă-mbete
și să n-o puteți seca.

Iar ca dar de-nsurătoare
meștere-ncălțări vă dau,
să le puneți în picioare
— cîți le-ar vrea și nu le au —

și să-ntindeți alte drumuri
cum le-ați tot visat mereu
în grădina numai fumuri
unde-am stat ascuns și eu,

pricepînd în seara-naltă
c-ați fi vrut, în univers,
timp și spațiu laolaltă
gravi să le-nfrățiți în mers.

Iată, eu vă dau aceste
cizmulițe rînd pe rînd —
să zburați ca-ntr-o poveste,
timp și spațiu săgetînd.

Dar la-ntors aici, în lume,
vă pretind — și nu discut —
să-mi șoptiți și mie-anume
unde-ați fost și ce-ați văzut!

Cobzele-ncepură jocul,
numai mirii — dor cu dor —,
luîndu-și darul cu norocul,
s-au retras în taina lor.

III

— O fi glumit bătrînul, draga mea...
Și Voicu, tot privind la ciubotele,
zîmbi duios. Alături, prin perdele,
absentă, Magda urmărea o stea.

— De unde știi? Și vocea de cristal
sună ca-n albul iernii clopoțeii,
iar mîinile-i pluteau ca porumbeii,
dansînd în clar-obscurul nupțial.

Să le-ncercăm puterea chiar acum,
dar amîndoi deodată, ia aminte,
să n-o iei tu de pildă înainte,
iar eu, din urmă, să te pierd pe drum.

Ținîndu-se de mîini ca doi copii
și-au scos pantofii noi, de sărbătoare,
și c-o firească-n sînge nerăbdare
și-au tras pe glezne cizmele-argintii...

Fereastra s-a smucit cu tot cu stor
ca niște aripi desfăcute-n grabă
și pîn-a scoate-un strigăt, o silabă
se-nvolburară tinerii în zbor.

Un vînt nebun îi înghițea flămînd
și le curgea pe lîngă trup, în urmă,
un vînt — sau însuși Timpul, ca o turmă
de ani sălbatici, invers galopînd.

Deceniile se făceau furtuni,
iar veacurile parcă uragane

și-n loc să li se-mpiedice-n pulpane
se despicau ca niște-adînci genuni.

Uimiți de toate cîte-au ars în vis
și-aievea-mbrățișați ca niciodată,
purtați de-ncălțămintea fermecată,
se scufundau elastic în abis.

Într-un tîrziu — sau poate-o fi ținut
o clipă numai zbaterea vitează —
li se păru că zborul încetează
și vremea-și află pulsul cunoscut.

IV

Războinice corăbii pe marea de safir
asediau cetatea și n-o puteau răzbate.
Trei ani eroici rezistase-n șir
cu zidurile sale rănite sau surpate.

Înspăimîntată, Magda privea dintr-un altar
al unui templu-mpodobit cu frize
cum un moșneag pe coastă, temerar,
albit de sarea vremii și de brize,

părea că-și face din oglinzi un joc
purtîndu-le focarul spre vasele vrăjmașe
și pînzele-n catarge se mistuiau de foc
atinse de sărutul lentilei ucigașe.

Dar iată că-ntr-un iureș de zale și săgeți
căzu cetatea-n luptă, spre amiază.
Mai mult se strînse Magda-ntre pereți,
iar Voicu-ntinse-un braț, ca pentru pază.

Bătrînul însă, calm printre statui,
scria c-o vargă pe nisipul moale,
preocupat de calculele lui
cuprinse-n cifre, unghiuri, rotocoale.

Acum, învingătorii se perindau mereu,
la prăzi și la ospețe să se-ndemne.
Doar unul se opri, suflînd din greu,
lîngă-nțeleptul absorbit de semne :

— Nebunule, privește ! Romanii v-au supus
și tu mai zgîrii încă pămîntul cu surcele ?
Abia zărindu-l, moșul îi porunci de sus :
— Să nu te-atingi, străine, de cercurile mele !

Soldatul, de mînie, se-nvineți la chip
și-nfipse-n carne lancea. Cumplită fuse rana.
Se prăvăli c-un geamăt bătrînul pe nisip,
acoperindu-și scrisul cu trupul, cu pulpana.

Dezmeticiţi din spaima ce se-ncuibase-n ei,
prindeau eroii noştri treptat să se destindă:
— Măreţ îmi pare ceasul cînd văd cu ochii mei
cum anticele scene aievea se perindă.

Dar cine-o fi bătrînul? Doar nu-i un om obscur,
ci fizician şi geometru mare!
gîndi o clipă Magda şi pe pămîntul sur
notă c-un băţ, în versuri, răspunsul la-ntrebare:

MARGINALII

Au trecut şi veacuri şi milenii,
Rodul minţii sale va trăi,
Hrană pentru cei ce vor veni
Iubitori ai anticelor genii.

Mi-s de mult ştiute, din liceu,
Eroismul, clipele-i din urmă.
De-ai porni cu gîndul care scurmă,
E uşor să-l afli, dragul meu.

Citeşte bine tot ce-am scris aci
şi... ţine stînga. Cred c-am nimerit-o.

*

Căzu pe gînduri Voicu, citi şi răsciti
şi scoase-un strigăt: — Evrika, iubito!

V

Prin geam bătea-n atelier
lumina dimineţii, pură.
Sub larga soarelui căldură,
bărbatul se-mbăta de cer.

Roşcată, haina spre genunchi
i se lăsa în falduri grele,
pe umeri, părul în inele
cădea bogat, mănunchi,
mănunchi.

Din umbră, Voicu-l cerceta,
în timp ce Magda, pe-ndelete,
descoperea culori, palete
şi-un şevalet în stînga sa.

Întors la lucrul din ajun,
alese-artistul c-o privire
o pensulă cu fir subțire
muiată-n roșul cel mai bun

și-n gînd cu chipul nu știu cui
schiță c-un gest îndemînatic
un zîmbet umed, enigmatic
pe buzele madonei lui.

În cui, pe unul din pereți,
macheta ca o jucărie
sau ca o libelulă vie
cu aripile sub peceți,

zbătîndu-se ca pentru zbor
spre aerul venit de-afară,
părea, în dimineața clară,
sau parașută, sau planor.

Iar desenate pe-un carton
se conturau pe rînd : o splină,
o inimă, o vînă fină
și-un umăr prins într-un
tendon.

Pe Magda totul o uimi :
— Ce mag al vremii
depărtate,
ce pictor, inginer sau poate
naturalist trudește-aci ?
C-un aer straniu, nepătruns,
îi scrise Voicu-n mare grabă
vreo trei cuvinte :
— Cine-ntreabă
găsește-n litere răspuns !

CARTE DE VIZITA MAGICA

NICOLAI DRON

DEVA

Privind hîrtia un minut
sau două — n-avea ceas
la mînă —,
femeia se trezi că-ngînă
străvechiul nume cunoscut.

VI

...Și astfel, inchiziția și-a spus
cuvîntul dur, căzut ca o cortină,
peste-nțeleptul în genunchi supus
și peste-nvinsa minții lui lumină.

Înaltul tribunal, printr-un verdict,
îl absolvea de cazna cu butucii,
suflînd ca-n lumînare-ntr-un conflict
ce-a tulburat sutanele și ducii.

Ucis în el de rînjetele lor,
trecea cu capul despuiat de lauri,
tăindu-și drum subțire prin popor
și-adînc scîrbit de circul de-adineauri.

— Eretic deci în lume dac-am fost,
m-am reîntors ca oaia rătăcită
să-mi duc bătrînul trup în adăpost
și prăbușitul suflet în ispită.

Dar globul oare s-a oprit din mers
c-o mărturie smulsă-n gura mare ?

Ce tribunal suprem din univers
l-ar condamna pe veci la nemişcare ?

Ieşi moşneagul din mulţime — beat
de chin, ca de-o otravă ce-amorţeşte —
şi-n barba lui cu firul încurcat
şopti pierdut : — Şi totuşi se-nvîrteşte !

Mergea tăcută lumea-n urma lui,
dar Magda-l prinse, cu o mînă rece,
de braţ pe Voicu : — Rogu-te să-mi spui
ce nume poartă omul care trece ?

Şi, cum băiatul parcă se codea,
zîmbi la rîndu-i fata, cu mîndrie,
găsi o pană şi cu mîna sa
notă pe loc pe-un petec de hîrtie :

TROPICALA

— ligamente —

Pe cer, mărunţii nouri se depărtau egali,
Le oglindea răcoarea cîte-un miraj în zare
Şi-i absorbeau copacii cu mii de papagali
Leiţi — ca scoşi de-aceleaşi peneluri — la culoare.

VII

Se-mbujora livada cu fiecare măr,
în frunza toamnei, vîntul se tînguia-n răspăr:

Cu mîinile la spate şi pasul măsurat
trecea, privind belşugul, un om îngîndurat.

Prin mierea străvezie a zilei dimprejur,
un fruct căzu cu zgomot în iarba de velur.

Căzu — atras de dorul pămîntului matern —
spre naştere sau moarte, cu-acelaşi gest etern.

A tresărit o clipă tăcutul solitar
şi, luînd în palme mărul, simţi ca pe cîntar,

materia desprinsă c-un geamăt din copac
precum în spaţiu toate, trupeşte, se desfac.

Prinzînd în joacă rodul și iar zvîrlindu-l sus,
se pomeni bărbatul că murmură transpus :

— Din cosmica iubire ce curge-n univers,
adîncă, unduioasă cu fluviile-n mers,

emană marea forță din sori și din atom.
Cum globul nostru sferic atrage-un măr din pom,

la fel, în infinitul brăzdat de galaxii,
se-apropie magnetic planetele-aurii,

se strigă fără nume, se vor și se resping,
pe largi coordonate se-ncing și se descing

și umblă ani-lumină purtînd în sînul lor
atracția supremă ca pe-un albastru dor.

Așa vorbea savantul. În urma-i, pe alei,
tiptil venea copila, cu Voicu-n dreapta ei.

Dar ocolind, în vîrfuri, cu cizmele-un brotac,
în loc de-un pas de-un metru, pășiră peste-un veac.

★

Livada, ca prin farmec, se prefăcu-n pădure,
sălbatică, brutală, cruțată de secure.

Luptînd cu-mpotrivirea lianelor feline,
treceau sărmanii tineri urmînd pe nu știu cine.

Era un om cu cizme, c-o armă și cu cască,
pe care-acum zadarnic cercau să-l recunoască.

De mult pornise-n lume, nerăbdător de sete,
din apa cunoștinței să bea și să se-mbete.

Și cum zburdau pe ramuri maimuțe de tot felul,
le urmărea c-un zîmbet, întrezărind modelul

din care de milenii, lăsînd în urmă pomul,
a coborît, pe scara biologiei, omul.

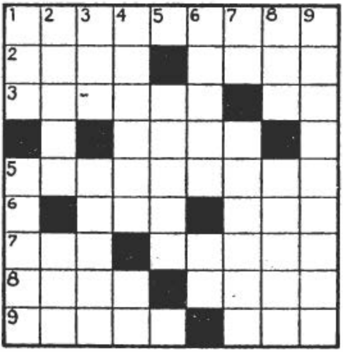
Și-n glumă, stînd de vorbă c-un cimpanzeu de-o
șchioapă
— era un pui, pesemne —, îi spuse să-l priceapă :

— Ce-ar mai tuna toți lorzii de-o crîncenă mînie
de-ar ști c-aveți, amice, aceeași obîrșie

și că se trag, ca tine, dintr-un strămoș maimuță
pe care-au pus o haină și-un dram de tărtăcuță.

Privindu-l tîmp, jivina făcu un pas 'nainte,
într-un carnet, glumețul notă niște cuvinte.

— Hai, Voicule, ghicește-l ! Și nu uita anume
c-a mai rămas, din grabă, nelămurit un nume.

ÎNCRUCIȘATE

ORIZONTAL : 1) Readucere la viață ; 2) Potecă, în parc — Multiplul electronului ; 3) Al doilea nume ! — Aproape slip ; 4) Sora junghiului ; 5) Atelierul savantului ; 6) Moș Adormilă — Perioade istorice ; 7) Buzunar agricol — Floarea buzelor ; 8) Gaz în sondă — Un aer... grăbit ; 9) Piscul cu Pietrele Doamnei — Puterea Fiatului (pl.).

VERTICAL : 1) Livadă... radiofonică — Sursă de lumină stimulată ; 2) Patrie a zeilor — Prin urechile acului ; 3) Sine-qua-nonul vieții — Semn pe portativ ; 4) Primul nume ! — Poftim ! 5) Năvală ; 6) Pîrghia pilotului — Scoase din etuvă ; 7) Abreviație pentru... armăsar — Ulei de floare ; 8) Societate apicolă — De oaie (fem.); 9) Adepți ai experienței senzoriale.

Rezolvă-ncrucișarea mai mult decît facilă
și-au să-ți apară lesne intersectați în grilă.

VIII

Era înalt — părea înalt,
îi ajungeau la glezne nucii,
sub cerul vînăt, de asfalt,
brăzdat de fulgerele lucii.

Furtuna deschisese-n larg
barajele din cer, a ploaie.
Vedeai în aer cum se sparg
și cum se-ntunecă puhoaie.

Neînfricat, biruitor,
urcat în piscul unei case,
prindea c-un singur gest,
din zbor,
mănunchiul trăsnetelor joase.

Și focul se scurgea docil
pe-o sîrmă ca un fir de ață,
pămîntul îl primea umil
și-l risipea pe sub verdeață.

Iar omul parcă-se-nălța,
de-abia i se zărea călcîiul,

despicător de vreme rea
și fulgere-mblînzind — întîiul.

— Fii gata, Magda, să-mi
răzpunzi,
îl știi sau ba ? De ce fugi
oare ?

Ori poate-ncerci să mi
te-ascunzi
și de potop, și de-ntrebare ?

În adăpostul unei șuri,
stropiți, prin lemnăria veche,
din cînd în cînd de picături,
îi spuse Voicu la ureche :

ȘARADĂ

Prima parte e puțin mai grea :
scriitor german, cu mare faimă.
Partea doua mai nimic nu-ngaimă,
că-i un pește de prin țara mea.

Trecu furtuna și-apăru
un cer cu străvezimi senine,
cînd rîse Magda : — Vezi și tu,
așa-i că l-am ghicit, în fine ?

IX

Frunzuliță, floare neagră,
zace timpul de pelagră.

În ițari și-n glezne goale,
țara-i gata să se scoale.
Zi de zi, noapte de noapte,
mamele-au secat de lapte
și-n copaie pruncii strigă
dup-un boț de mămăligă
și moșnegii pe la vetre
ar mînca, de foame, pietre.

Frunzuliță, floare neagră,
dă mizeria-n pelagră.
Vrăji se fac și se desfac,
nimeni nu-i găsește leac.
Numai omul, în halat
alb ca laptele secat,
pleacă dintre eprubete
la mărimi, în cabinete,
bate-n porți, deschide uși
pe la domnii cu mănuși
și-i vorbește burții pline
cum e rău, cum ar fi bine :

— Nu cu prafuri, nu cu
hapuri
vindecăm țara de prapuri
și de multele sicrie
care-au fost și-au să mai fie.
Dați-le,
lăsați-le,
blînzilor,
flămînzilor
cîte-o sfoară de pămînt,
nu de ocnă sau mormînt,
ci de-arat, de semănat,
spic înalt de secerat.
Că-n zadar le dăm bromură
dacă n-au ce pune-n gură,
sau tot felul de-alifii
dacă n-au pe pirostrii,
ori o mînă de mălai,
ori o ciorbă de susai.

Și-ndelung dacă vorbea,
roșu pară se făcea
și-n halatul albior
se-ntorcea-n laborator,
mînios nevoie mare
pentru-atîta nepăsare
și rostind, ca pus pe sfadă :
— Ce de capete-au să cadă !

Magda cum îl întreba,
Voicu nu se dumirea,
pînă cînd, într-un caiet,
fata-i scrise-un mic secret :

DIAGONALA

Băiete, în zadar ai fost prin lume,
dac-ai uitat un nume de bărbat,
un brav savant al țării, cu renume,
citește-l bine, într-un sens anume,
și-ai și ajuns pieziș la rezultat.

Nu trecură trei minute
că veni răspunsul iute,
și de bine ce-l află
Voicu blînd o sărută.

X

Zbura un tren peste cîmpii
și zarea-l înghițea afundă
cu peste trei sute de mii
de kilometri pe secundă.

Pe-alături, vîntul gîfîia,
din urmă nu-l putea ajunge,
părea — orizontal — o stea
sortită timpul a-l străpunge.

Plutea pe vastul ocean
cu roțile ștergîndu-i valul
și-ntr-o secundă cît un an
atinse, peste ape, malul.

Iar cei ce-l așteptau venind
abia oprit dacă-l văzură.
Era iluzie sau jind,
sau poate-o cosmică curbură.

Din tren, un singur pasager
dădu binețe tuturora,
cu chipul înăsprit de ger,
dar ochii calzi cum aurora.

Și-n semn fierbinte de salut
deschise-un veac de perspective :
— Da, masă, metru și minut —
în lume toate-s relative !

— Uf, zise Magda, coborînd
pe scara trenului-nălucă,
nu-mi vine nici un nume-n gînd.
Ori că nu-l știu, ori că-s năucă.

Deci, spune-mi-l, te rog frumos.

— Ne-mpotmolirăm amîndoi cu
acest savant misterios !
răspunse-ntunecat și Voicu.

Dar ochii fetei au sclipit
și rîsul i-a-nflorit gropițe :
— Îi dai de urmă negreșit
dacă descurci aceste ițe.

SĂRITURA CALULUI

T	I	I
N		S
N	E	E

Sărind în L, precum un cal
pe tablă, fără să ezite,
ajunse tînărul la mal
în numai cîteva clipite.

XI

Se prăvălea năprasnic un curcubeu de apă
multicolor, puternic — un fluviu vertical.
Alături, cei doi tineri pe țărmul ireal
păreau, lîngă-nălțimea fantastică, de-o șchioapă.

Ținută ca-ntr-un cleşte în brațele sonore,
o insulă de piatră, ca un perete dur,
le bucura privirea. Pe calcarul obscur
se desfătau ghirlande de flori multicolore.

Tuna din mii de nouri căderea milenară
de valuri înspumate în hăul mînios,
rupea bucăți de stîncă și-n mersu-i grandios
le risipea-n adîncuri ca pe-o podoabă rară.

Măreț plutea deasupra prăpădului genunii
cu aripile-ntinse viraj după viraj,
cîte-un fecior de vultur, atras ca de-un miraj,
din piscurile calme spre vuietul furtunii.

Înfricoșată, Magda se strînse mai aproape
de inima lui Voicu. Doar ochii, dilatați,
i se pierdeau de-a lungul pereților ciudați
și nu-ndrăzneau, de spaimă, să bată din pleoape.

Iar el, umflîndu-și pieptul ca vulturul din slavă,
o-nconjura cu brațul c-o grijă de nespus,
de parcă mari primejdii s-ar fi ivit de sus,
din fluviul sălbatic, întors ca o potcoavă.

— Din ce-am citit, iubito, prin cărțile de școală
îmi mai aduc aminte din cursul liceal
că fluviile lumii curg toate-orizontal,
dar n-am văzut nici unul în matcă verticală.

Dădu din umeri fata la fel de-ngîndurată :
— Nici mie nu mi-e lesne să vin cu vreun răspuns.
Ce rîu, ce fluviu curge atît de neascuns
și nu ni-l scrie totuși vreo hartă, niciodată ?

— Ba-l scrie, rîse Voicu. E-n orice geografie.
L-ai cunoscut pe vremuri, dar l-ai uitat acum
și ca să-l afli lesne — gîndindu-te pe drum —
îți dau cîteva cifre pe-un petic de hîrtie :

ARITMOGRIF

	1	2	3	1	4	
	2	5	6	1	4	
5	7	3	2	8	4	2
	2	8	1	4	9	
5	7	8	2	3	10	4
	9	12	8	4	4	
	5	8	2	13	2	

Orizontal, vei pune de-a rîndul, şapte ape,
normal, cum curg în albii şi cum le porţi în gînd,
iar vertical, pe mijloc, ai să obţii căzînd
neostenitul fluviu pe care-l vezi aproape.

Au mers cam mult alături, şi-n marea sa tăcere
se strădui copila să afle jocul dat.
Tîrziu găsi răspunsul. C-un vuiet depărtat,
îi mulţumea tumultul de valuri în cădere.

XII

Pe o apă-n jos,
pe un mal frumos,
mîndră se înalţă,
cerul îl însmalţă
cu lumini bogate
tînăra cetate.

Stele pămîntene
tremură pe gene
lungi, de fir subţire,
licăr-licărire
cu lumină nouă —
aur parcă plouă.

Şi mai jos în vale
codri de furnale,
forfotă de fumuri,
duduit pe drumuri,
crengi de brad în zbatere,
ţipete de gatere.
Şi mai sus, la deal,
parcă pasc pe mal
turmele de case
— mioriţe grase —,
chipeşele blocuri
— baci pe lîngă focuri.

Îngrădită, apa
şi-a-nălţat pleoapa
şi-a văzut, văzut
cîte-s de făcut
şi-a pornit cu spor
la-mplinirea lor.

*

Tinerii, rîzînd,
au ghicit în gînd
cum c-au poposit
dincolo de mit,
lîngă visul treaz
rumen la obraz.

Și-au șoptit ușor
numele sonor
al cetății mari
cu-ndrăzneți zidari
și cu calfe mii,
minte să le ții.

Socotind apoi
cum că prin zăvoi
trec din ceas în ceas
și că fac popas
oaspeți de departe
știutori de carte,
Magda-n joaca ei,
scrijelind un tei,
a-nsemnat așa
locul ce-o uimea :

COPERTĂ MAGICĂ

C. DORAȘ

GHIRLANDE PE REȚEA

Cîți vor trece-n jos
afle-mi-l frumos,
cîți vor fi să suie
lumii să mi-l spuie.

Epilog

Zorii sună la ferestre
aur și argint topit,
ciocîrlii zvîcnesc măiestre
prin văzduhul dezmorțit.

Dulce fremătînd din gene
peste-al ochilor smarald,
Magda se trezește-alene,
perna-i moale, patu-i cald.

Mîna-i tremură pe frunte
— Zbor a fost sau numai vis ?
Gîndul i se face punte,
puntea lunecă-n abis.

O bătaie tare-n ușă
îi smucește pe-amîndoi.
Vocea nașului, ghidușă,
face strașnic tărăboi.

Și s-arată-ntreg șiretul,
rîde-n hohote din prag :
— Uite-așa zicea poetul —
dor cu dor și drag cu drag.

Dar azi noapte, printre stele,
ia să-mi spuneți unde-ați
mas ?
Cizmulițele de piele
rîd pe-ascuns și pe sub nas.

Tace Magda, tace Voicu.
— Bravo mie cu-așa fini !
— Nașule, am fost și noi cu
colindatul prin vecini.

— N-ați plecat în ciuboțele,
că-s curate și pe bot
și pe talpă, dar în ele
v-am turnat un antidot

ca un praf din eprubetă
pentru feți-frumoși viteji,
să visați, după rețetă,
tot ce n-apucarăți treji.

La căldura din odaie,
praful, sublimat în fum,
sîngele-l făcu văpaie,
nervii — praștie la drum.

Alta n-am ce vă mai spune
decît vestea-nenoroc
că formula mea minune
s-a pierdut de-un an în foc.

Vouă — auzind odată,
într-un parc ce-ați gîngurit —
născocirea fermecată
v-am adus-o negreșit.

Rîd tustrei, și Voicu sare
voinicel de sub cearșaf :
— Nașule, mi-e poftă tare
să te fac c-o vadră... praf !

S-au ciocnit ulcele pline,
alți curcani s-au așternut
și-a pornit cum se cuvine
nunta iar de la-nceput...

VLADIMIR COLIN

DIALOGURI LITERAR-GALACTICE

(III)

„CENACLUL PĂMÎNTENILOR"

Ecoul stîrnit de intervenția lui Narmar în lumea scriitorilor noștri de anticipații nu poate fi comparat decît cu cel pe care opiniile noastre l-au deșteptat printre confrații de pe Circa. Am aflat astfel cu plăcere că prospectarea viitorului nu-i o îndeletnicire exclusiv pămînteană. Priviți cu îndoială de către colegii lor cantonați în domeniul unor subiecte tradiționale, reluate la infinit, confrații de pe Circa au abordat discutata temă a existenței unor ființe raționale pe Pămînt, eventualitatea invaziei acestora pe Circa sau a conviețuirii idilice dintre civilizațiile noastre, au descris cu lux de amănunte complicatele aparate cu ajutorul cărora ne fabricăm mîinile și picioarele (Valtal, un celebru biolog, demonstrase de mult că oamenii se nasc cu niște pseudomîini și picioare moi, pe care le înlocuiesc după o vreme cu sănătoase membre artificiale), în sfîrșit, au făcut o temeinică operă de scriitori științifico-fantastici. Nu m-am mirat deci aflînd că un „Cenaclu al Pămîntenilor" luase ființă pe îndepărtata planetă, nici că membrii lui se întruneau o dată pe lună pentru a-și citi lucrările și a discuta despre rosturile literaturii de anticipație, înainte de a viziona o peliculă pusă la dispoziție de generoasa arhivă a Circa-Filmului. Ca în fantezia obosită a cutărui romancier pămîntean (anonim), pe Circa toate semănau cu cele ce se petrec în „Cenaclul Marțienilor". De aceea n-am tresărit măcar cînd bunul Narmar mi-a mărturisit că a fost ales secretar al cenaclului.

— Convorbirile noastre au fost luate în seamă cu prilejul alegerii, mi-a mărturisit. S-a discutat despre așa-zisele tale certitudini. Și s-a considerat că sînt cel mai potrivit pentru a-ți transmite obiecția că încerci să contești anticipației tocmai elementul caracteristic, baza ei științifică...

— Nimic nou sub Soare! am exclamat. Știi ceva? Cum e întotdeauna util să ne referim la exemplul clasicilor, hai să cercetăm două lucrări ale unor clasici ai genului pentru a încerca să ne lămurim. E vorba de

„AVENTURILE PROFESORULUI CHALLANGER“ de Arthur Conan Doyle

și de

„CASTELUL DIN CARPAȚI“ de Jules Verne

— Ascult, a spus Narmar.

— Mai întîi, vreau să-ți reamintesc că n-am contestat afluxul de idei fertilzatoare pe care știința l-a adus literaturii. M-am limitat la a sublinia faptul că elementele de ordin științific (sau pseudoștiințific) trebuie utilizate, încorporate, subordonate unei intenții majore, pentru a deveni substanță literară. Nu faptul că un scriitor imaginează cutare aparat încă neinventat îi dă dreptul la prețuirea noastră, ci felul în care știe să exploateze, pe plan literar, urmările respectivei invenții.

— Cu alte cuvinte, elementele tehnice sau științifice ar trebui să constituie un mijloc, și nu un scop... Oare așa să fi procedat Conan Doyle și Jules Verne ?

— Întocmai. Împreună cu tovarășii săi, profesorul Challanger trece printr-o serie de uimitoare aventuri, de la descoperirea unei „lumi pierdute“ în America de Sud pînă la înfruntarea efectelor „estompării liniilor Frauenhofer în spectrul planetelor și al stelelor fixe“, de la cercetarea unei „mașini de dezagregare“ pînă la verificarea teoriei conform căreia Pămîntul ar fi o imensă vietate, pe care o obligă să „răcnească“. Important nu e faptul că „lumea pierdută“ nu există sau că o „mașină de dezagregare“ ar putea fi inventată. Toate ipotezele și situațiile neobișnuite pe care Conan Doyle le creează nu fac decît să constituie un cadru atractiv, punînd în evidență niște reacții umane și tinzînd, mai ales, la precizarea excepționalei personalități a profesorului, savant de o genială clarviziune și de o vanitate puerilă, plin de dispreț față de semenii săi, dar acționînd hotărît în sprijinul lor atunci cînd Theodore Nemor, tipul omului de „știință fără conștiință“, îi relevă primejdioasa sa invenție. Lipsite de această memorabilă figură (pentru a nu mai vorbi despre farmecul temeinicei și tihnitei arte de povestitor a părintelui lui Sherlock Holmes) aventurile lui Challanger s-ar coborî la nivelul pseudoliteraturii.

— Să zicem. Dar cum stăm cu Jules Verne, despre care mi-ai spus că e părintele literar al atîtor invenții realizate după moartea lui ?

— Stăm bine, Narmar. Nici în „Castelul din Carpați“ și nici în cele mai multe scrieri ale sale Jules Verne nu și-a propus relatarea unei descoperiri, în cazul de față, o povestire despre utilizarea electricității. (În postfața traducerii am vorbit despre factorul vulnerabil pe care-l reprezintă — din punctul de vedere al perenității operei — alegerea unei asemenea invenții, menită să devină familiară oricui într-un timp mai scurt decît și-a închipuit autorul ; de aici, concluzia

că elementul de anticipare științifică trebuie să presupună perspectiva unei realizări mai depărtate în timp sau măcar o utilizare mai puțin frecventă, așa cum se petrece în cazul submarinului, al călătoriei în Cosmos etc.). Dar electricitatea nu joacă aici decît rolul unui element de atmosferă, element „bizar" și pitoresc, menit să dea culoare dramei naționale și dramei individuale descrise de Jules Verne, impasului la care ajunge însinguratul Radu Gorj, dezamăgit de oamenii pentru libertatea cărora a luptat și care s-au resemnat. Și nu e întîmplător faptul că e silit să se asocieze cu un savant ca Orfanik, rudă bună cu Theodore Nemor al lui Conan Doyle, și atît de insensibil în carapacea mizantropiei și trufiei lui încît, ne spune autorul, nici „tristul sfîrșit al boierului Radu Gorj nu păru să-l miște pe savantul egoist și maniac, căruia nu-i stăteau la inimă decît invențiile lui". Dacă previziunea lui Jules Verne cu privire la utilizarea electricității s-a dovedit deficitară, dacă nu are practic nici un fel de însemnătate literară faptul că anticipează într-un loc inventarea videofonului, cele două memorabile figuri ale lui Radu Gorj și Orfanik sau atmosfera romantic-neguroasă a povestirii rețin și azi interesul cititorilor. Se verifică, așadar, încă o dată constatarea că elementele științifice, alese cu un pronunțat spirit de discernămînt, sînt menite — într-o epocă din ce în ce mai familiarizată cu intervențiile științei în viața contemporană — să îngăduie sau să contribuie la reliefarea unor idei majore, a ceea ce numim mesaj. În absența acestuia, ele rămîn simple accesorii, pe care însăși dezvoltarea științei le face, mai devreme sau mai tîrziu, caduce.

— Sîntem cam departe de credința unor confrați de pe Circa, obișnuiți să vadă în literatura de anticipație un mijloc de stimulare a fanteziei adolescenților pentru viitoare descoperiri în domeniul științei...

— Îmi pare rău, Narmar, dar membrii „Cenaclului Pămîntenilor" ar trebui să se obișnuiască treptat cu gîndul că literatura de anticipație nu este o modalitate extrașcolară de a stimula talentele viitorilor inventatori sau savanți aflați încă pe băncile școlii, mai mult, că ea nu se adresează în mod special adolescenților.

— N-ai să-mi spui acum că Jules Verne e citit de oameni în toată firea?

— Nu, ei îl mai citesc poate doar atunci cînd vor să-și reamintească adolescența. Dar așa procedează și în cazul unor autori ca Cervantes, De Foe, Swift, Dumas, pentru a nu-ți da decît cîteva nume. Nici unul dintre autorii aceștia nu a scris anume pentru copii. Dimpotrivă. Cărțile lor au urmat însă destinul cititorilor, care s-au „maturizat" de-a lungul generațiilor. Dacă Don Quijotte și Gulliver au ajuns în mîinile copiilor (în ediții prescurtate, ca și eroii lui Shakespeare, de altfel), cei ai lui Jules Verne și Al. Dumas n-au trebuit să fie „adaptați". Procesul e prea lung pentru a ți-l putea evoca acum, dar la noi, pe Pămînt, e binecunoscut. Nu știu ce se va întîmpla peste o sută de ani, dar te asigur că, deocamdată, îmi vine greu să-mi închipui că operele majore ale anticipației contemporane pot constitui o lectură ispititoare (și ar trebui să adaug, potrivită) pentru copii. Evident, pentru ei se poate scrie anume.

— Să nu ne depărtăm de la subiect. Dacă lucrurile stau așa cum spui, încep să mă îndoiesc de rostul intervenției elementelor științifice în literatură...

— Nu e cazul, prietene, rostul acesta există. Și marele regizor, care le-a poruncit intrarea în scenă, e viața. Ele fac parte din lumea noastră, ca pomii, ca tablourile, ca dragostea. De la electricitatea, care nu ne mai apare „enigmatică" așa cum le apărea naivilor vereșteni ai lui Jules Verne, pînă la vitaminele cu care ne îndopăm, de la fotografiile Lunei pînă la rasele ameliorate de animale, de la televiziune pînă la muzica electronică, tot ce ne înconjură e o afirmare a științei, și literatura nu o poate ignora. Visele, speranțele și temerile noastre cele mai îndreptățite se leagă de cuceririle ei, de felul cum vor influența mentalitatea oamenilor. De aceea, literatura le-a luat în considerație, de aceea literatura aceasta, care anticipează întrebîndu-se asupra destinului speciei, se îndreaptă tot mai mult spre genul speculației filozofice, spre parabolă.

— Nu fi exclusivist !

— Nu vreau să fiu. Vom avea prilejul să mai vorbim despre nenumăratele posibilități ale anticipației, despre genurile pe care le poate aborda... Dă-mi voie să cred totuși că parabola reprezintă, deocamdată, forma ei superioară.

— Fie, mai ales că discuția se amînă pentru un alt prilej. Regret însă că mi-ai vorbit mai puțin despre Conan Doyle...

— Poate că de la început mi-am propus să-ți semnalez ampla și interesanta prefață a lui Ion Hobana, unul dintre puținii noștri erudiți ai genului, care ne-a dăruit anul trecut uluitoarea retrospectivă a anticipației franceze, fericit intitulată „Viitorul a început ieri".

— Uluitoare ?

— Vezi bine. Nu știu cine s-ar mai fi încumetat să parcurgă, să selecteze și să comenteze atîtea texte, dintre care destule anevoie de găsit. Numai o mare pasiune a făcut posibilă alcătuirea acestei antologii, care constituie totodată o disertație și, ca atare, nu-și află pare-mi-se echivalentul nici în țări cu o mai veche tradiție „anticipativă" decît țara noastră. De altfel, Narmar, nu fără un gînd ascuns ți-am vorbit despre prietenul nostru Ion Hobana. E secretarul „Cenaclului Marțienilor"...

— Colegul meu pe Pămînt ?

— Întocmai, bunule secretar al „Cenaclului Pămîntenilor"...

— Mă simt onorat. Roagă-l să le transmită scriitorilor voștri, la prima lor întîlnire, urările de succes ale confraților de pe Circa. Peste o jumătate de ceas ne întrunim, de altfel, pentru a citi povestirea unui începător. Titlul promite : „Raport de pe bordul unei Farfurii zburătoare".

— Cum, am strigat, voi... ?

Dar legătura s-a întrerupt. Cu voia dumneavoastră, deci... urmarea în numărul viitor.

NOUTĂȚI

Salve de cerneală

Caracatițele și octopozii, în momentul unui pericol extrem, lansează un jet de lichid negru, care se răspîndește în apă ca un nor gros la adăpostul căruia molusca se retrage și scapă de urmărire. Nu este aruncată deodată întreaga cantitate de lichid. Octopozii pot lansa de șase ori la rînd asemenea lichid, iar peste o jumătate de oră rezerva de cerneală consumată se reface complet. Posibilitatea de colorare a lichidului este foarte mare. În 5 secunde caracatița colorează cu cerneala sa toată apa dintr-un rezervor cu un volum de 5 500 de litri. Totodată, calmarii giganți aruncă atît lichid negru încît valurile mării devin tulburi pe sute de metri în jur.

Aceste moluște se nasc cu punga plină cu lichid negru. S-au observat caracatițe care, abia ieșite din învelișul oului, colorează apa cu 5 „salve" de cerneală.

Semnificația unui grad

În ultimii 50 de ani temperatura medie la suprafața Pămîntului a crescut cu 1° C. La scara întregii planete acest lucru înseamnă foarte mult. Astfel, ca urmare a acestui fapt, pădurile din Lapland înaintează în tundră cu o viteză de 2—3 km în 10 ani. Ghețurile din bazinul Arcticei au o grosime mult mai mică. Cheiurile porturilor din Spitzbergen, care la începutul secolului nostru erau accesibile doar 4 luni pe an, astăzi sînt accesibile 7 luni pe an. Scrumbiile, care trăiesc de obicei în ape reci, migrează treptat din Marea Baltică și Marea Nordului în zona de dincolo de Cercul Polar. Sardelele însă, care erau pescuite cîndva mai ales în apele ecuatoriale și în cel mai bun caz în apropierea litoralului Portugaliei și Spaniei, apar în ultimul timp tot mai des în apele Canalului Mînecii.

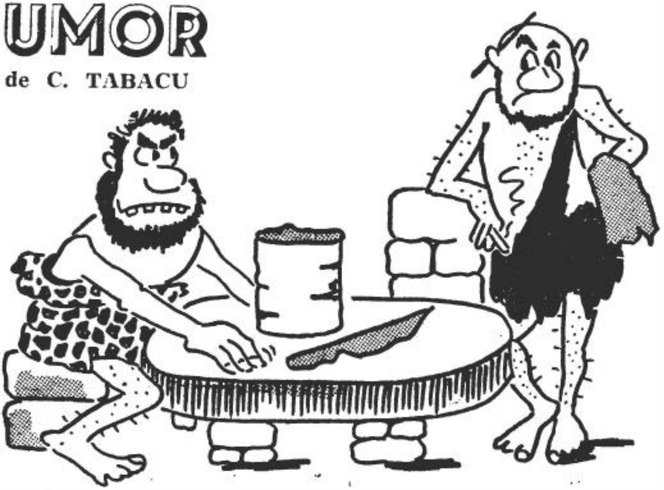
O sămînță de 25 kg

Dintre cele 1 700 de specii de palmieri cîte există pe glob multe sînt unice în felul lor. Astfel, în pădurile tropicale ale Asiei și Africii cresc palmierii rotanga, care nu-și au egal în privința lungimii tulpinei lor. Aceștia sînt palmierii-liane. Pe malurile fluviului Amazon crește palmierul fafia, care se remarcă prin frunzele sale neobișnuite. Fiecare frunză a acestui palmier atinge o lungime de... 20 m.

Cea mai mare sămînță cunoscută pînă în prezent de om este aceea a palmierului de Seychell, care crește în insulele cu același nume din Oceanul Indian. Fiecare sămînță cîntărește 25 kg, iar pentru ca să se coacă are nevoie de... 10 ani. Cea mai mare inflorescență, și anume de 14 m lungime și 12 m lățime, are palmierul „tallip", care face parte din clasa plantelor monocarpe. Ea înflorește și face fructe doar o singură dată în viață, după care se usucă și piere.

UMOR

de C. TABACU

— Mai aştept mult friptura de Brontozaur? Am comandat-o acum un mileniu.
— Să nu exagerăm! N-au trecut decît două secole.

Rezolvarea problemelor povestirii „NUNTĂ CU CIMILITURI"

1. MARGINALII = Arhimede; 2. CARTE DE VIZITĂ MAGICĂ = Leonardo da Vinci; 3. TROPICALĂ = Galileo Galilei; 4. INCRUCIŞATE = Reanimare — Alee — Atom — Darwin — Ip — D — Tuse — I — Laborator — A — Ene — Evi — Sac — Surîs — Etan — Vînt — Rarău — Ani; 5. ŞARADĂ = Frank — Lin = Franklin; 6. DIAGONALĂ = Babeş; 7. SĂRITURA CALULUI = Einstein; 8. ARITMOGRIF = Gange — Adige — Dunărea — Argeş — Durance — Spree — Drava. SOLUŢIA = Niagara; 9. COPERTA MAGICĂ = Hidrocentrala de pe Argeş.

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

● APRILIE 1967

PREȚUL 1 LEU

41 007